

GOVERN D'ANDORRA

MINISTERI D'ORDENAMENT TERRITORIAL, MEDI AMBIENT I AGRICULTURA

ÀREA D'URBANISME I SOSTENIBILITAT

NOTA TÈCNICA RELATIVA A LA CARTA DE DATA 19 D'OCTUBRE DEL 2009
ENVIADA PEL COL·LEGI DE TÈCNICS EN CIÈNCIES DE LA TERRA AL DIRECTOR
GENERAL DEL MINISTERI, SOBRE EL CONTINGUT DELS ESTUDIS GEOLÒGICS,
GEOTÈCNICS I HIDRÀULICS QUE FORMEN PART DELS PLANS PARCIALS I
ESPECIALS

NOTA TÈCNICA RELATIVA A LA CARTA DE DATA 19 D'OCTUBRE DEL 2009
ENVIADA PEL COL·LEGI DE TÈCNICS EN CIÈNCIES DE LA TERRA AL
DIRECTOR GENERAL DEL MINISTERI, SOBRE EL CONTINGUT DELS
ESTUDIS GEOLÒGICS, GEOTÈCNICS I HIDRÀULICS QUE FORMEN
PART DELS PLANS PARCIAIS I ESPECIALS

S'emet la present nota tècnica arran de la carta de data 19 d'octubre del 2009 enviada pel Col·legi de Tècnics de la Terra al Sr. Eron Estany, Director General del Ministeri d'Ordenament Territorial, Medi Ambient i Agricultura. A la carta l'esmentat Col·legi professional sol·licita que el Ministeri elabori un "guió formalitzant el contingut i l'aprofundiment tècnic que ha d'abastar l'estudi geològic d'un Pla parcial/especial." Igualment sol·licita que aquest guió prengui com a base de partida l'actual Reglament per a la realització de treballs o activitats que modifiquin l'estat actual de terreny, del 25 de juliol del 2001.

Està fora de dubte que el suggeriment del Col·legi de Tècnics de la Terra és de gran interès, ja que és d'important utilitat tota guia que precisi les actuacions tècniques a desenvolupar i que ajudi a dur a terme els passos de les tramitacions administratives. De tota manera la normativa vigent actualment assenyala l'abast que han de cobrir els estudis geològics i geotècnics que s'han d'incorporar als Plans parcials i especials. L'objectiu de la present nota és descriure quin és el contingut mínim que han de complir els referits estudis geològics i geotècnics, d'acord amb la normativa legal i reglamentària d'aplicació.

Com a marc general, exposem que en la majoria de casos serà obligatori que els Plans parcials i especials incloguin un estudi geològic i geotècnic, i també un estudi hidràulic si les corresponents Unitats d'actuació es veuen afectades per un riu o torrent:

Apartat 2.- de l'article 109.- de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme:

"Contingut dels plans parcials:

2.- Estudi geològic i geotècnic i/o hidràulic del terreny afectat quan, per la seva situació, característiques, morfologia o riscos, sigui imposat per llei, per reglament o per les ordinacions particulars reguladores de la normativa subsidiària.

Article 63.- del Reglament urbanístic, del 28 d'agost del 2002:

"Documentació dels plans parcials

Les determinacions dels plans parcials s'han de contenir en els documents següents:

1. *Memòria justificativa de l'ordenació i de les seves determinacions. La memòria ha d'anar acompanyada dels estudis necessaris per conèixer els elements que poden condicionar l'estructura urbanística del territori i, en tot cas, de l'estudi geològic i geotècnic i/o hidràulic i dels estudis mediambientals dels terrenys quan per la seva situació, característiques, morfologia o riscos, sigui imposat per llei, per reglament o per les ordinacions particulars reguladores de la normativa subsidiària."*

Veiem, doncs, que és obligatòria la incorporació als Plans parcials o especials d'un estudi geològic-geotècnic i d'un estudi hidràulic si aquests estan imposats per alguna norma legal o reglamentària. O bé imposats per les ordinacions del Pla d'ordenació i urbanisme parroquial, però aquestes tenen caràcter subsidiari, en supòsit de manca de normativa general, o caràcter complementari, podent ser més restrictives que la normativa general, però no menys restrictives ni contradir-la. Ens centrarem, doncs, en la normativa general (lleis i reglaments).

La referència que esmenta la carta al *Reglament per a la realització de treballs o activitats que modifiquin l'estat actual de terreny*, del 25 de juliol del 2001, no correspon al cas que ens ocupa, atès que aquest és d'aplicació exclusiva per a obres o activitats. No és aplicable, doncs, a procediments de planejament:

"Article 1.-

Estan subjectes a les disposicions d'aquest Reglament, els actes o les activitats que comportin una alteració de l'estat actual del terreny, com:

- l'execució de desmunts o terraplens:

✓ per edificar o per ubicar-hi instal·lacions de nova planta,

✓ per urbanitzar,

✓ per a ús agrícola o industrial,

✓ per a obres d'ampliació i de modificació significativa d'estructura de les edificacions o instal·lacions existents o amb qualsevol altra finalitat;

- les activitats industrials, com pedreres, tarteres, graveres, préstecs de material o abocadors,

- l'enderroc d'obres existents."

El *Reglament per a la realització de treballs o activitats que modifiquin l'estat actual de terreny*, del 25 de juliol del 2001, estableix de forma molt precisa i concreta l'índex, abast i contingut que han de cobrir els estudis geològics i geotècnics per a l'execució d'obres o activitats (article 7.- i annex VI.-). Vist que l'article 1.- fixa, de forma clara, el camp d'aplicació del Reglament, entenem:

que l'article 63.1.- del Reglament urbanístic NO es refereix al *Reglament per a la realització de treballs o activitats que modifiquin l'estat actual de terreny*,

que el *Reglament per a la realització de treballs o activitats que modifiquin l'estat actual de terreny* NO és una base aplicable per a la redacció dels estudis geològics i geotècnics dels Plans parcials i especials,

i, en definitiva, que els estudis geològics i geotècnics dels Plans parcials i especials han de tenir un contingut diferent a l'estipulat al *Reglament per a la realització de treballs o activitats que modifiquin l'estat actual de terreny*.

Per contra, el *Reglament per a la realització de treballs o activitats que modifiquin l'estat actual de terreny*, del 25 de juliol del 2001, serà de plena aplicació en la fase de redacció del projecte d'urbanització, un cop el Pla parcial o especial ja estigui aprovat.

Tant l'article 109.- de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme com l'article 63.- del Reglament urbanístic especifiquen que és preceptiva la incorporació d'un estudi geològic i geotècnic i d'un estudi hidràulic als Plans parcials i especials en el cas que sigui imposat per llei o per reglament per la seva situació, característiques, morfologia o riscos,

No hi ha cap llei o reglament que imposi la realització d'estudis geològic-geotècnics o hidràulics atenent a la *situació, característiques* o *morfologia* dels terrenys. Però sí que existeixen referències normatives a *riscos* naturals.

En efecte, l'article 73.4.- de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme (modificació per la Llei 8/2006, del 21 de juny), estableix:

“4. A més, les unitats d'actuació podran incorporar terrenys situats en zones afectades per riscos naturals, sempre i quan incloguin un estudi de detall que justifiqui les mesures de protecció suficients per garantir-ne l'edificabilitat.”

Entenem que aquest article de la Llei indica de forma prou expressiva el sentit al que han de ser dirigits els estudis geològics i geotècnics, i hidràulics, que formaran part dels Plans parcials i especials. I afegim que vist que la Llei es refereix genèricament a riscos naturals, són aplicables idèntiques consideracions als estudis d'allaus de neu.

L'article 49.- de la Llei general d'ordenació del territori i urbanisme complementa l'esmentat article 73.4.-, als efectes d'enquadrar el contingut dels estudis de riscos que han d'acompanyar els Plans parcials i especials:

“Article 49.- Zones exposades a riscos naturals

- 1. Són zones exposades a riscos naturals totes les qualificades així pels estudis geològics i geotècnics i per la cartografia d'allaus, de despreniments i d'altres riscos naturals de què disposi el Govern, els quals podran diferenciar nivells de perillositat del risc.*
- 2. Constitueixen sòl no urbanitzable els terrenys situats en zones afectades per riscos naturals de perillositat alta que el Govern ha de qualificar mitjançant els instruments tècnics escaients. Els restants terrenys constitueixen sòl urbanitzable segons el nivell de perillositat establert pel Govern i les proteccions que, en el seu cas, siguin necessàries.”*

Així doncs, l'esquema d'actuació, pel que fa a la qüestió consultada pel Col·legi de Tècnics de la Terra, és el següent:

A.- Diferents documents tècnics dels que disposa el Govern identifiquen zones de risc natural (article 49.1.- LGOTU). Per exemple: *zonificació del territori relativa a riscos naturals geològics i geotècnics, cartografia de localització probable d'allaus*, estudis sobre inundabilitat, estudis de detall sobre risc geològic

d'àrees concretes, etc. En certs casos aquests documents tècnics diferencien nivells de perillositat (no és obligatori).

B.- En el cas que un terreny estigui qualificat de perillositat alta pels documents tècnics indicats a l'apartat A.- anterior, és forçosament classificat com a Sòl No Urbanitzable (article 49.2.- LGOTU). Si aquest és al cas de tota o part d'una Unitat d'actuació, el terreny qualificat de perillositat alta ha de ser exclòs de la referida Unitat d'actuació.

C.- En el cas que tota o part d'una Unitat d'actuació estigui identificada com a zona de risc natural en els documents tècnics indicats a l'apartat A.- anterior, però no està qualificat el nivell de perillositat o bé el terreny no està qualificat de perillositat alta, la Unitat d'actuació constitueix efectivament Sòl Urbanitzable. En aquest cas, vist que la Unitat d'actuació està totalment o parcialment afectada per risc natural:

➤ Caldrà preveure unes proteccions per urbanitzar i edificar (article 49.2.- LGOTU)

➤ Aquestes proteccions han de venir justificades per un estudi de detall (article 73.4.- LGOTU)

D.- És a dir: en el cas d'una Unitat d'actuació total o parcialment afectada per un risc natural (geològic-geotècnic, hidrològic o allaus de neu), pertoca que el Pla parcial o especial inclogui un estudi de detall del risc que justifiqui les mesures de protecció suficients per garantir-ne l'edificabilitat (article 73.4.- LGOTU).

E.- En conseqüència, l'estudi geològic-geotècnic i l'estudi hidràulic fixats per l'article 63.1.- del Reglament urbanístic han de donar resposta satisfactòria als requeriments següents:

☞ Es refereixen a un risc geològic-geotècnic i/o hidràulic que afecta la Unitat d'actuació.

☞ Han de ser estudis de detall del risc. Han de ser elaborats, doncs, amb un grau de precisió i a una escala de treball que correspongui a un estudi de detall.

☞ Han de justificar les proteccions necessàries per poder urbanitzar i posteriorment edificar la Unitat d'actuació.

☞ Igualment han de justificar que les mesures de protecció garanteixen l'edificabilitat de la Unitat d'actuació (és a dir, que el nivell de perillositat residual després de la realització de les mesures de protecció serà assumible i que el risc de pèrdua de vides humanes, atenent a la perillositat i a la vulnerabilitat, serà inferior als estàndards comunament acceptats).

F.- Per a major claredat, assenyalem també els continguts dels estudis geològic-geotècnics i hidràulics que NO estan estipulats a la Llei. En aquest sentit, posem de relleu que NO és preceptiu que els estudis de risc:

- Tractin sobre aspectes diferents a riscos naturals
- Siguin projectes constructius de les mesures de protecció (han de justificar que les mesures de protecció garanteixen l'edificabilitat de la Unitat d'actuació. Això comportarà un dimensionament de les mesures de protecció, però no l'elaboració del projecte constructiu)

G.- En essència, doncs, l'estudi geològic i geotècnic i l'estudi hidràulic que han de formar part dels Plans parcials i especials han de ser estudis de viabilitat que han de demonstrar la factibilitat d'urbanitzar i edificar la Unitat d'actuació, definint i dimensionant (no projectant) les mesures de protecció i demostrant que el grau de perillositat residual serà assumible i que el risc de pèrdua de vides humanes, atenent a la perillositat i a la vulnerabilitat, serà inferior als estàndards comunament acceptats.

H.- El projecte constructiu de les mesures de protecció enfront els riscos naturals s'integrarà al projecte d'urbanització, posterior a l'aprovació del Pla parcial o especial. Igualment, el contingut de l'estudi geològic i geotècnic estipulat al *Reglament per a la realització de treballs o activitats que modifiquin l'estat actual de terreny*, del 25 de juliol del 2001, serà preceptiu per al projecte d'urbanització, en compliment de l'article 1.- de dit Reglament.

Andorra la Vella, 16 de desembre del 2009

Manel RIERA MARTÍNEZ

Cap de l'Àrea d'Urbanisme i Sostenibilitat